

„ВМРО-ДПМНЕ е формирана от службите на Държавна сигурност в Македония, казва македонският журналист Виктор Канзуров“

Източник: **Електронен вестник**
Петър Добрев

35-годишният Виктор Канзуров от Скопие е може би единственият македонски журналист, който си позволява открити пробългарски позиции. Канзуров не пести острите си критики към властта и в Македония, и у нас. Следвал е философия в скопския университет "Св. Кирил и Методий", след което работи в местни вестници, последният от които интернет изданието „Трибуна“. Там могат да се прочетат неговите публикации, които изобличават доктрината на „македонизма“, сърбоманството в Македония и бездействието на българската държава.

- Г-н Канзуров, в статиите си открито говорите за българския произход на славянското население в Македония. Не са ли опасни подобни позиции у вас?

- Наистина, малко ме е страх, не толкова за мен, колкото за семейството ми. Такава е историята на Македония, че за хора с пробългарски позиции или за хора, които се чувстват етнически българи винаги има опасности, понякога и за живота им.

Аз имам подобен опит – когато бях на 18 години бях арестуван от службите на Държавна сигурност – още по югославско време. Мотивът беше, че съм правил публични изяви Македония да се отцепи от Югославия и да съществува като самостоятелна и независима държава. Заплашвах ме, че ще уволнят майка ми и баща ми от работа, а сестра ми ще изгонят от училище. Сестра ми тогава беше на 15 години – какво можеше да разбира от политика или история. Днес ме е страх, че понеже фамилията ми е рядка – Канзуров, някои роднини могат да пострадат – да не им дават работа и т. н. Но точно защото ме е страх пиша всички тези неща. Това е историческата истина за Македония. Ако аз не пиша за нея, вечер, когато се завия с юргана ще ме измъчва съвестта. А по-трудно нещо за един човек няма. Аз искам да ми е спокойно, да мога да спя вечер. Именно защото съм страхлив и не мога да живея с такива трудности в душата – аз ги пиша.

- В по-ново време няма ли заплахи?

- Често в ресторанти или кафенета познавам, че на съседната маса седи полицаи и слухти – толкова „интелигентно“ се дегирират. Когато знаеш, че не си престъпник, не си лъжец, не правиш нещо вредно за страната – защо те следят тогава? Само защото принадлежиш по чувства към една нация? Не е удобно. Все пак в последно време има разчупване на ледовете. След 1991 г. в списанието „Македонско дело“ и в „Глас“ на ВМРО-ДПМНЕ излязоха някои статии, които ако не друго, поне признаваха, че до 1944 – 1945 г. славянското население в Македония се е чувствало като част от българската нация. Казваше се, че така са се определяли и всички революционери, възрожденци, всички провъзгласени за основоположници на македонската държава. После обаче Държавна сигурност преследваше авторите, а изданията им бяха лишени от реклами. Това доведе до силна автоцензура. Но днес, освен нея продължава да е налице и физическата заплаха – както наскоро, когато делегацията на българското посолство и местни българи искаха да положат цветя в църквата „Св. Спас“ – на гроба на Гоце Делчев. 15 минути липсваше полиция и група от 10-15 хулигани отправяха реални заплахи към официална делегация на страна членка на Европейския съюз! Все пак не се стигна до инциденти, но случката беше показателна за това, че все още нищо не е спокойно. В случая не толкова за българската делегация, колкото за местните българи.

- Има ли други журналисти освен вас, които да са на подобни позиции?

- Освен електронното списание „Трибуна“ няма друга медия с такива позиции. Трябва да се знае, че в Македония за хора, които се занимават с обществена дейност – журналисти, историци, хора от естрадата, от изкуството, спортисти, се търсят откровени сърбомани. Впоследствие дейността им се използва за пропаганда. Може би в професии като лекари и инженери има много хора, които се чувстват българи. Но

има по-малко от петима журналисти.

- Тогава не трябва ли да се разпространяват повече български медии в Македония – освен единствената за момента - ТВ Планета?

- Първият проблем е, че България изобщо не е заинтересована за Македония. За съжаление това се чувства дори сред обикновените хора. Не, че те имат някакви лоши чувства към Македония, но представата им за това какво става там са толкова далече от реалността, колкото ние сме далеч от Луната. Така много обикновени хора смятат, че на 13 януари тази година, на панихидата на Мара Бунева, са били бити българи от България. Казват „вашите“ биха „нашите“, „там бият българи“. Такива бяха и статиите във вестниците. Как да обясня, че бяха бити българи от Македония, някои от тях може и да имат българско гражданство, но си живеят в Македония.

Вторият проблем е, че властта в Македония не иска нищо българско. Не може да си купиш дори минерална вода от България, макар че има повече от десет вида сръбска и гръцка. Няма никакви български стоки, само един вид шоколад. Нормално, собствениците на кабелните телевизии не искат да пускат нищо българско, нищо че езикът не е много по-различен от местния. Допускат се само поп-фолк канали, но самите те пускат музика от всички балкански страни, не са чисто български. Наскоро обаче прочетох, че много македонски кабелни оператори са купени от българска фирма – това дава надежда, че скоро ще може да се гледа повече българска телевизия. (Б. а. - Става въпрос за българската телекомуникационна компания "Кейбъл тел", която купи 13 кабелни оператора в Македония.) За момента обаче има повече от 10 канала от бившите юго републики, повечето сръбски.

- Казахте, че властта в България не се интересува от Македония, няма ли надежда за някакво влияние от други български кръгове?

- Когато става въпрос за Македония има нужда от хора, които не само да са запознати добре исторически с македонския въпрос, но и познават психологията на днешния македонец. България виждам хора, които перфектно познават македонския въпрос, знаят какво се случва във Вардарска Македония и след Втората световна война и в наши дни, но не познават психологията на обикновения македонски човек. Малко хора в България са наясно колко е успешна „македонизацията“ на населението колко завършено е неговото отродяване. Освен това – повечето хора в Македония, които се чувстват българи са или прекалено интровертни, или пък „ексхибиционисти“. Докато първите само четат, вторите знаят, че с българското етническо самочувствие са по някакъв начин екзотични във Вардарска Македония и винаги получават внимание. И двата типа обаче нямат импулс за някакви практически действия, а и не знаят как да ги предприемат.

- Може би единственото реално действие, което нашата държава предприема е, че дава на македонците възможност за получаване на българско гражданство. Но в обществото продължава да се спори, има хора, които са против. Какво е вашето мнение?

- Това наистина е едно от малкото неща, които българската държава прави за Македония. Трябва да се знае, че от хората в Македония, които се чувстват българи, по-малко от 40% имат българско гражданство. Аз също нямам българско гражданство. Докато от тези, които имат - около 70% не се чувстват българи и го имат само от икономически интерес. Но въпреки това аз смятам, че България трябва да дава гражданства и да ускори процедурата. За момента няма строг срок, в който се получават паспортите и процедурата често отива до три години. Това дава възможност на така наречените „посредници“, както и на някои български бюрократи да печелят на гръба на хората, което според мен е отвратително. Трябва всички, които искат гражданство да могат по-бързо да го получат – ако нищо друго, те така поне спират да са българофоби.

- Дали чрез даването на паспорти българската държава стартира някакъв дългосрочен план за влияние в Македония?

- Това е единственият начин, по който България за момента печели някакво влияние. Но по други, много по-важни въпроси тя изобщо не иска да играе роля. България изглежда изобщо не се интересува от това, че в Македония се проявява едно „нацистко“ отношение към хората, които се чувстват българи. Това не са никакви крайни думи, мога да ви намеря повече от 100 статии само в последната година-две, в които откровено можем да намерим станалия популярен „език на омразата“ спрямо българите. Не става въпрос за защита на македонистката доктрина или днешното македонско етническо чувство, говорим си просто за омраза към българския народ. Но българската държава е толкова незаинтересована, все едно става дума за далечна и демократична страна като Норвегия.

- Виждате ли надежда за промяна на това поведение?

- Ако България не заяви някакво отношение към този македонистки, сърбомански „нацизъм“ и не защити своите исторически личности, родени в пределите на географска Македония, то аз не виждам причини България да съществува. България не защитава имена като Гоце Делчев и Даме Груев, чиито идол е бил Васил Левски и които са формирали революционната си организация по негов пример. Това означава, че България не се интересува не само от Гоце и Даме, но и от Васил Левски. Какво като той беше обявен за най-великия българин? Името на националният стадион, на футболният клуб, на булеварда в София, се превръщат в една фасада, в една измама към българския народ. Не може да проявявате такава незаинтересованост към държава, която фалшифицира личностите от вашата история. Как биха се чувствали Георги Първанов, Сергей Станишев или Георги Пирински, ако някой им бръкне в джоба, открадне им паспорта и кредитните карти и започне да ги използва? Не само това, а и твърди, че те

винаги са били негови.

- *Българските политици обаче не реагират. Защо е така според Вас?*

- Явно всички политици в България от 1989г. насам се вълнуват само от личния си интерес. За интереса на българската нация изобщо не се интересуват. Не само това, а проявяват една учудваща летаргия и бездушие към сънародниците си. Няма какво да си замазваме очите, обикновените хора в Македония имат македонистко самосъзнание, защото не знаят как са се чувствали възрожденците и дейците от ВМРО. Но явно вместо да обяснява това, България се грижи бюрократите да получават рушвети от посредниците за паспорти. Само 10% от тази грижа да се пренасочи към историческата проблематика и много от трудностите ще бъдат решени. Хората в Македония мислят, че България краде тяхната история. Че Гоце Делчев, Даме Груев, Григор Пърличев, братя Миладинови са етнически македонци. Ако някой им каже, че тези личности са били с българско самосъзнание, ще трябва около минута преди изобщо да започнат да го мразят, първо ще се чудят дали е паднал от Марс или от Юпитер. Толкова са погрешни знанията им!

- *Според вас какъв би трябвало да е закъснелият отговор на България?*

- България може да започне дело срещу Македония за това фалшифициране. Но за тази цел трябва екип от 10-тина човека, които да получават заплата. Трябва да се плати и за скъпи и качествени адвокати. България не иска да харчи пари за подобно нещо.

- *Дали не е логично България да не иска да харчи пари за Македония, след като във властта са хора като Георги Пирински?**

- Сега сме 2007г. и предполагам, че го няма поне официално Коминтерна, макар че следи от него виждаме и в България и в Македония. Надявам се, че Георги Пирински няма идеологическия фанатизъм на баща си, а и да го има – че условията вече са други и той няма да може да го реализира. Времето не работи в полза на македонизма.

- *Има някои хора в Македония, които твърдят, че не са сърбомани, но въпреки това не са и българи. Вашето мнение?*

- Добре, да приемем, че в Македония няма сърбомани, а македонци, които са нито сърби, нито българи, нито гърци. Защо тогава има толкова сръбски ТВ канали? Защо се продават повече сръбски вестници в сравнение с всички останали, включително македонските? Защо тези „автентични“ македонци, потомци на Филип Македонски, са такива екзалтирани подръжници на всички сръбски спортни отбори? Защо на рожденните си дни слушат само сръбска музика? Защо винаги дават 12 точки за Сърбия на Евровизия и я подържат повече от любимата си Македония? Защо говорят с много сръбизми, които дори не са част от македонския книжовен език? Защо им пречи всичко, което идва от България? Македонци ли са това? Това са сърбомани, дори не сърби, а великосръбски шовинисти. Както е било желанието на Стоян Новакович – македонизма като ключ за сърбизирането на Македония. Хората просто ги мързи да мръднат от фотьойла, да отидат от библиотеката и да видят как всички македонски възрожденци са се определяли, дори Мисирков. За по-старите е разбираемо, те са минали през толкова опасности, че е нормално сега да не изявяват публично никакви пробългарски чувства. В критичната нощ и Св. Петър три пъти се е отказал от Исус. Това и аз го почувствах на плочата на Мара Бунева – когато хора отишли на панихида с цветя и венци бяха бити от лица на ръба на умствената изостаналост. После в медиите почти никой не каза лоша дума за инцидента...

- *За някои представители на ВМРО-ДПМНЕ се говори, че имат български паспорти. Можем ли обаче да говорим за някакви симпатии към България от страна на тази партия?*

- За това често се говори в Македония, но такива спекулации са неоснователни и даже смешни. Това са банални въпроси и без това безкрайно досадната македонска политическа сцена, която тотално страда от липса на хубави идеи. Може би трябва да минат повече години, за да имаме безспорни доказателства, но и за момента по пътя на логиката можем да кажем, че ВМРО-ДПМНЕ е формирана от службите на Държавна сигурност в Македония. Така анти-сръбските и анти-югославските среди могат винаги да бъдат под контрол. Партията е силна, но никога не и се дава възможност да бъде на власт в ключови моменти – когато се прави приватизацията например, за да може старите управляващи да се стабилизират. Пълна власт ВМРО получи чак 1998 г. когато старите комунистически директори и функционери бяха вече мултимилionери и големи капиталисти – както виждам се е случило и в България. Другата идея при създаването на тази партия беше да продължи фалшификацията на понятието Вътрешна македонска революционна организация. А сега, в момента ВМРО е една ултрасърбоманска партия. Според мен нейните лидери, включително Никола Груевски никога не са чели и няколко реда от историческа книга или статия. Това са технократи, които се занимават само с PR, с рейтинга си и говорят единствено това, което обикновения мързелив македонец иска да чуе.

- *А как ще коментирате личността на Любчо Георгиевски, който се отцепи от ВМРО, после взе български паспорт и реши, че трябва да се оттегли от политиката и отново да стане писател?*

- Любчо Георгиевски е един много интелигентен човек, който чудесно познава работите от нашата история, което може да се види от неговите статии. Но за жалост през 1998 г., когато получи властта, той продължи с криминалните деяния на предното правителство на СДСМ (Социалдемократически съюз на Македония). Той не изпълни това, което беше обещавал 8 години и се показа като слабохарактерен човек. Самият Любчо забогатя много, а някои от най-приближените му бяха осъдени за злоупотреби с властта,

или пък избягаха в чужбина – като Методи Смиленски в Австрия и Драган Даравелски в Сърбия. Мога да кажа от личен опит, че властта на Георгиевски беше тотално недемократична. Тогава аз бях журналист в правителствен вестник на ВМРО и знам как бяха поръчвани статии и как беше „защитавана“ каузата на партията в разрез с всякакъв морал. Аз не искам да имам нищо общо с подобни работи. Не може Георгиевски да се представя в България и по света като някаква демократична и антикомунистическа сила след като неговата власт беше чисто тоталитарна.

- *Но много хора у нас имат симпатии към Георгиевски?*

- Фактът, че все повече хора в България го харесват, защото е взел български паспорт, показва колко малко тук се познава македонската действителност. Любчо постави като лидер на ВМРО един сърбоман като Никола Груевски, защото мислеше, че ще може да ръководи партията в сянка. Но Груевич, както много хора в Македония го наричат, се показва много хитър и амбициозен и се измъкна от контрола на Любчо. Техният сблъсък не беше на някаква идеологическа основа, а чисто на лична. Трябва да се знае и че всички хора от ВМРО с някакви симпатии към България бяха свалени от властта след първата година от управлението на Георгиевски. Може би българският паспорт на Любчо е опит той да се предпази от съдебно преследване в Македония.

- *И все пак, как виждате Македония след десет години?*

- В момента Македония съществува като полупротекторат, явно има някакъв интерес от страна на САЩ за това. Най-силния фактор в момента са албанците, които в момента преживяват своя възрожденски процес. В това няма нищо лошо, но понякога той се проявява в шовинистки облик. Но и самата АСНОМ-ска Македония е дала доста поводи на албанците да имат такова отношение. Дори да имат някакви партийни различия, в името на националния идеал и крайната цел албанците винаги се обединяват. В момента страстите на албанците се удържат, докато Косово получи своята независимост. От друга страна славяните в Македония - били те българи, сърбомани македонисти или антични македонци са много разединени и не могат да окажат съпротива на албанците. А и предишния комунистически режим в Македония създаде такива навици у хората, че сега много искат да живеят от мързел и от некадърност. В Югославия хората бяха накарани да дойдат от селата в градовете, където да бъдат бюрократи или пазачи, където срещу никаква работа да получават заплата. Сега на тези хора не им е ясно, че вече не може да се живее по такъв начин. А други, богати хора като Латас ги манипулират по какъвто начин искат. Но за момента Македония живее от добрата воля на САЩ и на албанците – като един музей на Югославия и сърбоманския македонистки шовинизъм.